

2 Padl revírní rekord 171 metrů

Michal Omelka se ukázal jako důstojný nástupce ve funkci hlavního předáka po Marku Fajmanovi.

4 Opravovali klíčové překladiště

Dopraváři zrenovovali za plného provozu – a bezpečně – kolejové trati na překopu 5607 na lokalitě Jih.

6 Nadační městečko se změnami

Novou koncepci pro hornické slavnosti představila v rozhovoru ředitelka Nadace OKD Karolína Preisingerová.

Horník

INFORMAČNÍ MĚSÍČNÍK
SPOLEČNOSTI OKD, a.s.

Bezpečnostní heslo měsíce: Požár plynů nejlíp uhasíš – hasičákem práškovým!

30. června 2022 / číslo 6 / ročník 52 / www.okd.cz

OKD prodlouží těžbu minimálně do konce roku 2023 Uhlí z Karvinska tak bude k dispozici v následujících dvou topných sezónách.

Zaměstnanci těžební firmy OKD získali jistotu zachování práce přinejmenším do konce roku 2023. Informace o prodloužení těžby zazněla na tiskové konferenci Ministerstva financí ČR za účasti Zbyňka Stanjura, ministra financí, a Romana Sikory, předsedy představenstva OKD.

OKD má dostatek energetického i koksovateľného uhlí pro klíčové tuzemské odběratele a bude tak pokračovat v těžbě černého uhlí až do konce roku 2023. Společnost má v tuto chvíli uzavřené smlouvy na energetické uhlí s klíčovými zákazníky do 30. 6. 2023. Vedení společnosti rovněž začne usilovat o získání povolení pro těžbu na další období, což by umožnilo zajistit dodávky pro klíčové zákazníky až do roku 2025.

10 aktivních porubů a celková produkce kolem 1,3 milionu tun černého uhlí. To je aktuální výhled OKD pro rok 2023. Stoprocentním vlastníkem těžářské firmy je od dubna 2018 stát prostřednictvím ministerstva financí (konkrétně přes společnost Prisko).

„Rozhodnutí o prodloužení těžby vychází ze tří důležitých skutečností. Zaprvé ze snahy vlády a ministerstva financí zajistit dostatek uhlí minimálně pro dvě následující topné sezóny, zadruhé z obrovské poptávky tuzemských zákazníků, kterou vyvolaly výpadky dodávek černého uhlí z východu kvůli ruské agresi na Ukrajině, a zatřetí z dostatečně vysokých cen černého uhlí na světových trzích, které udržují OKD v zisku,“ vysvětluje

Tisková konference Ministerstva financí ČR dne 30. června 2022.

je ministr financí Zbyněk Stanjura z ODS a dodává: „Vzhledem k současné velmi nejisté situaci v celém energetickém sektoru zároveň vedeme s klíčovými zákazníky OKD i debatu o možné těžbě až do roku 2025, tady ale ještě finální rozhodnutí nepadlo.“

Společnost OKD si nechala v minulých měsících vypracovat analýzu od dvou renomovaných poradenských firem - PWC a DMT. Ty měly za úkol ověřit data OKD, tedy jaké množství uhlí má společnost k vytěžení, zda má dostatečný počet zaměstnanců a jestli existuje ekonomický model, který by umožnil pokračování činnosti OKD v dalším období. „Chtěli jsme najít takový model, který nabídne v aktuální situaci zákazníkům dobré ceny uhlí a zároveň bude udržena ekonomická kondice OKD

v takovém stavu, aby firma mohla i v budoucnu z vlastních prostředků zajistit jak domluvený sociální program, tak budoucí reaktivaci po těžbě,“ dodává ministr Stanjura.

V OKD pracuje zhruba 2600 vlastních zaměstnanců a okolo 700 dodavatelských pracovníků. S přibližně stejným počtem lidí firma počítá i v dalším roce. „Jsme finančně soběstační. Disponibilní prostředky OKD umožňují další přípravy, těžbu i případné útlumové práce z našich vlastních finančních zdrojů. Prodloužení těžby v roce 2023 navíc nevyžaduje žádná zvláštní povolení. O případném pokračování těžby v dole ČSM až do roku 2025 chceme rozhodnout nejpozději v první polovině příštího roku,“ doplňuje předseda představenstva OKD Roman Sikora.

Potřebujeme vás všechny – říká Roman Sikora, předseda představenstva OKD, a.s.

Pane předsedo, jak se prodloužení těžby přímo dotkne zaměstnanců těžební firmy?

Zpráva o prodloužení těžby minimálně do roku 2023 přináší jistotu pro všechny zaměstnance naší společnosti.

Rozhodující jsou samozřejmě důlní profese. Bez těchto zaměstnanců se prostě neobejdeme. Chci dát těmto lidem jasný signál, že o jejich práci stojíme, vysoce si jí vážíme a usilujeme o to, aby setrvali a podpořili OKD až do úplného konce těžby. Jde nám především o naše kmenové zaměstnance žijící v tomto regionu, se kterým spojili svůj rodinný a profesní život. Až ve druhé fázi, bude-li to nutné, hodláme sáhnout po pracovnících dodavatelských firem. Ale znovu zdůrazňuji, sázíme na naše vlastní kmenové pracovníky. Hlavně jim chceme dát jistotu stabilní, i když časově omezené, práce.

Je důležité říct, že nikdo z Vás nepřijde o nároky vyplývající z kolektivní smlouvy OKD při ukončení pracovního poměru z organizačních důvodů.

OKD má za sebou prvních šest měsíců, v jaké kondici je teď firma?

Výsledky hospodaření za období leden až květen (poleteří bude uzavřeno v první dekádě července) jsou poměrně vysoko nad plánem jak v oblasti dosažených tržeb, tak v hospodářském výsledku. I v období nízké těžby druhého čtvrtletí roku, ovlivněné nevhodnými geologickými podmínkami, se nám podařilo dobře zvolenou obchodní politikou v kombinaci s flexibilní činností úpravny vyrobit plánovaný objem uhlí a uspokojit tak naše tradiční zákazníky.

Poptávka po našich produktech, zejména v oblasti energetického uhlí, je tak vysoká, že jsme vyprodáni prakticky do konce letošního roku. I světové indexy charakterizující cenový vývoj energetického uhlí trvale mírně stoupají, což nám potvrzuje správnost naší obchodní politiky orientované především na energetiku a potažmo, prostřednictvím našich zákazníků jako jsou VEOLIA Energie CZ či Elektra Dětmarovice (EDÉ), na zajištění dostatku tepla a elektrické energie v období blížící se topné sezony.

Pokud se tady vrátím k původnímu dotazu, pak ano, naše společnost je v poleletí roku 2022 ve zdravé finanční kondici.

Odráží se na chodu firmy válečná situace na východě?

Válečná situace v Evropě rozpoutala něco, co lze přirovnat k „importní horečce“. Vzhledem k zastavení dovozu uhlí z Ruska přes Polsko se okamžitě projevily akutní nedostatky uhlí ve střední Evropě. Všechny velké energetické a ocelářské firmy se snaží za každou cenu získat prostor v přístavech a zajistit si uhlí např. z JAR, Kolumbie, USA a jiných, do dnešních dnů netradičních zdrojů. Toto zcela výjimečné období však vede k přetížení logistických cest a je v tuto chvíli prakticky nemožné dovést si uhlí v potřebném objemu a hlavně čase na svou skládku. Do překerní situace se dostávají i společnosti, které počítaly s nákupem

polského uhlí. Poláci si totiž své uhlí chrání pro vlastní potřeby. Nezbývá jim, než rovněž zkusit dovést uhlí ze západních končin. Jak moc se jim to podaří, uvidíme. Rozhodně to nebudou mít jednoduché, protože v samotném Polsku bude pro místní potřeby chybět v letošním roce 8 až 10 mil. tun uhlí.

Na druhou stranu nám nedostatek uhlí zapříčiněný současnou situací dává tržní příležitost dodávat hlavně tuzemským firmám a podpořit naši energetickou soběstačnost.

Ceny prakticky všeho letí nahoru, pomáhá to OKD?

Pomáhá při prodeji, ale škodí v oblasti nákupu, například hajcmány nakupujeme o 30 % draž než tomu bylo na začátku letošního roku. To samé platí pro veškeré ocelářské výrobky, ale také i pro dřevo, pryž, energie a služby. Zvláštní kapitolu pak představuje transport. Všichni dopravci zehrají na vysoké ceny pohonných hmot a elektrické energie a nezapomínají nám s železnou pravidelností navyšovat cenu za logistické služby. Takže dostat naše uhlí třeba do Srbska dnes pro nás představuje o 40 % vyšší zátěž než tomu bylo před rokem. Naštěstí, jak už jsem zmínil, preferujeme tuzemské zákazníky, ale i zde je situace nelehká.

Neobvykle vysoká inflace nás nutí myslet i na naše zaměstnance, schválili jsme navýšení přídatku na dovolenou o 4násobek denního průměrného výdělku, který byl vyplacen ve mzdě za květen 2022. I toto navýšení se samozřejmě projeví ve vyšších mzdových nákladech. Nicméně naši zaměstnanci jsou pro fungování naší společnosti klíčoví a chtěli jsme jim před nadcházejícími dovolenými poděkovat za jejich usilovnou práci.

V září proběhnou tradiční Hornické slavnosti OKD. Uctíte památku obětí hornického povolání a také chystáte hudební program pro širokou veřejnost. Jaký je váš vztah k hornickým tradicím?

Jsem rád, že se opět sejdeme s našimi zaměstnanci mimo firmu a strávíme spolu neformálně celý den na tradičních Hornických slavnostech OKD. Dopoledne uctíme památku našich horníků, kteří neváhali a položili hornickému povolání nejvyšší obět. Poté se přesuneme do parku Boženy Němcové, kde bude připraven hudebně-zábavní program pro veřejnost.

Já osobně jsem příznivcem této akce, vždy jsem se s rodinou účastnil. I když jsem v minulosti nebyl přímo spjat s OKD, ale šachtou v Polsku, cítil jsem se a stále cítím patriotem našeho „rázovitého“ regionu a hornické tradice tedy mám rád. Vždyť co lépe charakterizuje Karvinsko, než hornictví a dlouholeté tradice s ním spojené.

Zvu tímto všechny spolupracovníky, kteří budou mít možnost, aby přišli a společně se pobavili u příležitosti tohoto pro hornický stav důležitého svátku a tak se alespoň na jeden den odpoutali od každodenních starostí a povinností.

Zdař Bůh!

Zatrhnete si v kalendáři: Hornické slavnosti 2022 jsou v sobotu 17. září!

KARVINÁ – Karviná bude v sobotu 17. září žít tradičními Hornickými slavnostmi. OKD je připravuje v pietní formě na Univerzitním náměstí, v duchovní rovině v kostele Povýšení sv. Kříže i v kulturní a společenské podobě v Parku B. Němcové. Nabídnou bezplatný, zajímavý program nejen pro zaměstnance těžební společnosti a jejich rodiny, ale i pro ostatní obyvatele hornického regionu.

„Rádi bychom touto cestou poděkovali především našim zaměstnancům za jejich stálou a usilovnou práci pro OKD. Poděkování patří také partnerům, kteří s naší firmou dlouhodobě spolupracují. Věřím, že udržování hornických tradic je důležitou součástí společenského života a těším se na setkání s našimi zaměstnanci i mimo Důl ČSM,“ vzkazoval předseda představenstva OKD Roman Sikora.

Slavnostní havířský den v Karvině začne v 10 hodin dopoledne na Univerzitním náměstí za zvuků dechového orchestru Akordanka, kdy vedení společnosti OKD i pozvaní hosté uctí památku obětí hornického povolání. „Poté i s průvodem krojovaných horníků projdeme městem do kostela Povýšení sv. Kříže, kde

Hornické slavnosti v Karvině.

v jedenáct hodin začne bohoslužba za zesnulé horníky,“ upřesnil výkonný ředitel OKD Radim Tabásek.

Hlavní program v Parku Boženy Němcové zahájí ve 14:30 hodin koncert slovenské zpěvačky Jany Kirschner. Na pódiu ji poté vystřídá kapela Ready Kirken, Barbora Poláková. Příznivci rockové muziky se mohou těšit na kapelu Doga a celý program vyvrcholí vystoupením Ewy Farne, čerstvé držitelky ceny Anděl. Moderátorem akce, na níž je vstup pro všechny zdarma, bude herec Michal Kavalčík, mimochodem známý i jako horník „Ruda z Ostravy“.

Neodmyslitelně k Hornickým slavnostem patří také zábavní program pro děti, který připraví Nadace OKD. Ve fryštátském parku se od 13 do 18 hodin děti, ale i dospělí, mohou v jejím Nadačním městečku těšit na kreativní dílničky, sportovní zónu či jízdu na ponících. Nebude chybět fotokoutek, malování na tvář a nově také cirkusové šapitó. Více informací na straně 6.

Program

Univerzitní náměstí v Karvině

- 10:00 – pietní akt, kladení věnců na Univerzitním náměstí v Karvině
- 10:30 – průvod krojovaných horníků a hornické kapely ke kostelu Povýšení sv. Kříže
- 11:00 – mše svatá za zesnulé horníky v kostele Povýšení sv. Kříže

OKD stage – Park Boženy Němcové (Karviná-Fryštát)

- 14:30 – Jana Kirschner
- 16:00 – Ready Kirken
- 17:30 – Barbora Poláková
- 19:00 – Doga
- 20:30 – Ewa Farna

Boj s přírodou v rubáních i na čelbách, tak vypadala výroba v minulém měsíci

STONAVA – Rubánovým se v revíru sice nakopáním šestašedesáti tisíc tun podařilo splnit na sto procent květnový technický režim, avšak ani jednomu z kolektivů se nijak extra nedařilo a na limitní výkon dosáhl jen jediný ze tří přihlášených. Čelbovým, se čtyřmi sty metry, chybělo na splnění režimu devětadvacet metrů – nepomohl jim ani letošní razičský rekord a tři limitní výkony.

„V plánech na květen bylo vytěžít devětadvacet tisíc tun uhlí, takže jsme si o sedm tisíc tun polepšili. Díky tomu jsme za první až pátý měsíc sedm tisíc tun v plusu na celkový business plán,“ informoval vedoucí provozu rubání Roman Janulek. Technický režim podle něj splnili jen dodavatelé z Alpexu s vedoucím úseku Januszem Wójciechem Pielkou ve stěně 292 207 ještě pod hlavním předákem Dariuszem Zelkem v podobě 22 032 tisíc tun (měli denní postup porubní fronty 2,08 metru s těžbou 773 tun, rubánový výkon 19,326 tun na horníka a šichtu). „U kolektivu došlo s koncem měsíce i oficiálně ke změně hlavního předáka, Dariusze Zelka potýkajícího se dlouhodobě se zdravotními problémy, nahradil Dariusz Hezcko. Je to chlap, co má osmnáctiletou praxi v hornictví, ve firmě Alpex působí již deset let, z toho čtyři roky na Dole ČSM. Předtím s firmou pracoval v porubech na Darkově, Paskově a ČSA. Slibujeme si od něj, že přinejmenším naváže na svého předchůdce,“ oznámil Janulek.

Další dva provozované poruby 292 200/2 s horníky hlavního předáka Kamila Turoně z úseku vedeného Davidem Miarkou a 463 200/1 s osádkami hlavního předáka Pavla Kully z úseku vedoucího René Kubanka zaostaly za stanovenými technickými režimy. „Nakopali tam 27 129, respektive 10 064 tun,“ upřesnil vedoucí provozu rubání. Turoňův kolektiv bojoval se zatlačenou úvodní chodbou 292 220/2. Kullův naopak s přetrvávajícím vyjžděním pilíře i propadáváním nadloží a závěrem měsíce začal klást baldach pro překliz technologie do vedlejšího bloku 463 200/2.

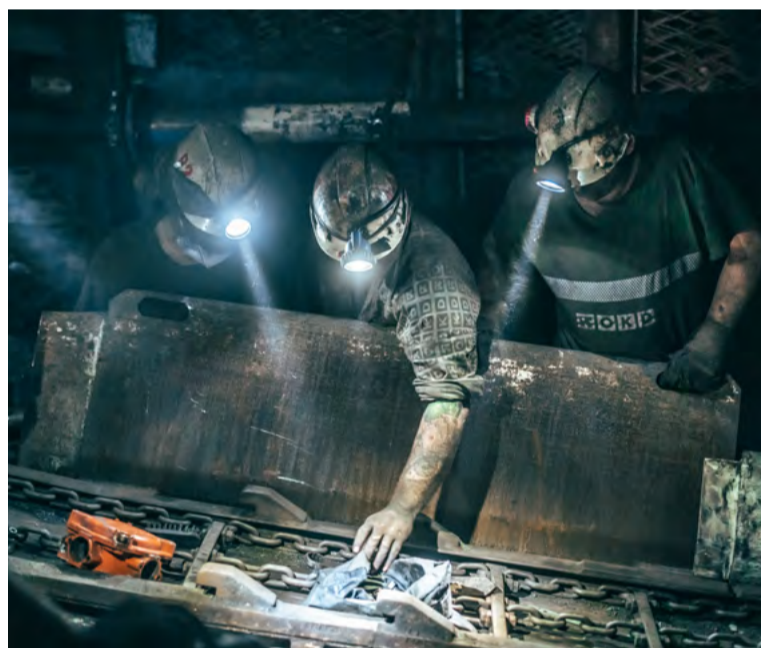

Rubánový tým dosáhl na technický režim.

V červnu, jak Janulek oznámil, pokračoval fedrunek v rozjeté stěně 292 207 s dodavateli, ale chystal se dojezd na stop čáru v blocích 292 200/2 a 463 200/1 a jejich příprava k likvidaci. „Na rozjezd budeme mít nové kapacity 463 206 a 401 206/1, kam pošleme kolektiv hlavního předáka Bogdana Kanií a Rudolfa Kubeše,“ doplnil vedoucí provozu rubání.

Výsledky připraváři komentoval vedoucí tohoto provozu Petr Glas v duchu nesplnění režimu: „Výpadek byl největší v oblasti ražby výdušné třídy budoucího porubu 463 312 na pracovišti kolektivu hlavního předáka Ryszard Michońie a při ražbě prorážky porubu 293 200/4 na pracovišti kolektivu hlavního předáka Romana Kadlece.“

Excelentní výkon podala v květnu parta končícího hlavního předáka Marka Fajmana, kterého na čelbě 293 220/3 zdatně zastoupil Michal Omelka. Kolektiv postoupil o 171

Dva bloky dojezdy na stop čáru.

Limitní výkon v tunách

- kolektiv hlavního předáka Dariusze Zelka z úseku Alpex vedoucího Janusze Wójciecha Pielky v porubu 292 207 nakopal 22 032 tun při postupu porubní fronty 59,3 metru, čemuž odpovídal denní průměrný postup 2,08 metru a rubánový výkon 13 tun na horníka a směnu.

Limitní výkony v metrech

- kolektiv hlavního předáka Marka Fajmana z úseku vedoucího Romana Čápa na čelbě 293 220/3 vyrazil 171 metrů při průměrném postupu 6,11 metru denně, čemuž odpovídal čelbový výkon 29,08 centimetru na raziče a směnu,
- kolektiv hlavního předáka Waldemara Pašika z úseku Alpex vedoucího Bogdana Bajaczyka na čelbách 293 220/4 a 292 260/6P vyrazil 56 metrů při průměrném postupu 2,24 metru denně, čemuž odpovídal čelbový výkon 13,28 centimetru na raziče a směnu,
- kolektiv hlavního předáka Tomasz Figury z úseku Alpex vedoucího Janusze Zgudy na čelbě 463 332 vyrazil 84 metrů při průměrném postupu 3,11 metru denně, čemuž odpovídal čelbový výkon 18,30 centimetru na raziče a směnu.

metrů a dosáhl nejvyšší měsíční metráže tohoto roku se splněním limitního výkonu. I přes složitost geologických podmínek na svých pracovištích si i polské kolektiv Waldemara Pašika a Tomasz Figury dosáhly na limitní výkony,“ konstatoval vedoucí provozu příprav. Letos dosud čelboví v revíru vyrazili 2655 metrů a tím se jim podařilo překonat upravený business plán o osmatřicet metrů.

Omelka převzal kolektiv s tradicí rekordů a hned jeden zaznamenal

STONAVA – Velký závazek, úkol a pocta, tak hovořil Michal Omelka o nové funkci hlavního předáka čelbového kolektivu. Jeho tradici v podávání velmi kvalitních výkonů i překonávání rekordů v metrážích udržovali nejméně tři předchůdci. V květnu ostatně pod jeho vedením na střeze 293 220/3 chlapi vyrazili v letošním roce nejvíce v revíru: 171 metrů.

„Z původního paskovského kolektivu, kam jsem přišel v roce 2000, zůstávám sám, ale v partě pár Paskováků mám, jsou to Rosta Kubalík, Honza Šmalík, Zdeněk Lučan, Milan Gašpar, Standa Pešek, Michal Sněhota, Honza Teplý, Páta Adamov, Radek Vidlička a otec se synem Pavel a Pepa Alinovi. popisoval Omelka. Ten – původní profesí ekonom s maturitou – hledal po službě v armádě práci tak dlouho, až se rozhodl zkoušet to na Dole Staříč. „Na chvíli, ale teď to táhnu už třicetadvacátým rokem,“ nechal se slyšet. S tím, že začínal od požárníka u pásů, dopraváře a nosiče dřeva razičům na čelbách, ovšemže vybavené klasickou technologií.

„Rekordy pamatuji od časů Jardy Obruči, jehož pak na postu hlavního předáka vystřídal Pěta Plaček a špičkové výsledky se s metrovými i vyš-

šími měsíčními postupy pokračovaly. Když tradičně na podzim dělal paskovský ředitel posezení pro nejlepší party, seděl jsem tam už s vyraženým kilometrem, ne-li více, na svém kontě,“ poznamenal Omelka. Ten se v roce 2009 stal předákem na jedné ze směn Plačkova kolektivu.

Klasičtí raziči se museli sžívat s kombajnem

Po útlumu paskovské lokality se s kolektivem hlavního předáka Marka Fajmana přestěhoval na stonavskou šachtu, kde až do loňska zůstali věrní klasické technologii. Však také nejlepší metráž s vrtacím vozem a nakladačem měli v únoru 2021 na ražbě prorážky a jejího rozšíření pro budoucí porub 292 200/2, zvládli tam 119 metrů. Pak následoval přechod na kombajny se sžíváním se s nepřilíš známými stroji. „Jo stoprocentně menší dřina oproti klasice, která zase alespoň pro mne představuje takový ten grunt hornictví,“ podotkl Omelka.

Právě jej po úrazu a přiznání choroby z povolání Marka Fajmana vybrali za dalšího hlavního předáka a byl už v čele kolektivu u dubnových 140 metrů z díla 293 220/3 (tehdy druhého nejlepšího výkonu v tomto roce po březnových 145 metrech

dodavatelských razičů od Tomasz Figury z firmy Alpex). „Kolektiv pokračoval v ražbě budoucí úvodní třídy 293 220/3 v profilu SPN 14 s budováním hajmanů po 0,8 metru v mocnosti okolo 200 centimetrů uhlí. Kvůli zhoršeným geologickým podmínkám přešel po polovině měsíce na budování po 0,67 metru, kdy z toho vycházelo i zhuštění roxorování a jehlování. Vyraženo bylo celkem 171 metrů, škoda, že nás zdržovaly roxory a jeh-

ly, ale také jsme byli zastaveni z důvodu přípravy pracoviště na lokalitě Jih o dva dny dříve před koncem měsíce. Tím pádem metrů mohlo být ještě více,“ informoval vedoucí úseku Roman Čáp.

Rozjetá čelba šlapala, při záražce je to horší

Nový hlavní předák k tomu přidal, že na rekordní čelbě 293 220/3 to minulý měsíc šlapalo se vším všudy:

Nový hlavní předák (zleva) s vedoucím úseku.

„Od chlapa, co první donese korýtka, po vedení úseku, prostě od posledního požárníka až po ředitele šachty.“ Na současné pracoviště ve 39. sloji, na lokalitě Jih, kde se začali v její 2b. kře na díle 540 22/1 zarážet opět s klasickou technologií pomoci vrtacího vozu VVH 1R a nakladače Hausherra to nicméně na rekordy zatím nevypadal. Omelkovy osádky se trápily s poruchovostí strojů, problémy tu vyvstaly i s odtěžením z pracoviště.

„Kolektiv je sehraný a Michal je skvělým nástupcem Marka. Michal je zastáncem pořádku a bezpečnosti na pracovišti, což u nás v úseku vždy patří na první místo. Kolektiv pracoval bezchybně v totálním nonstopu, akorát škoda jednoho registrovaného úrazu, ten nám ten výsledek trochu pokazil,“ řekl vedoucí úseku. Na provoz a bezpečnost při rekordní ražbě dohlíželi směnovní technici v čele s Danielem Cartellim, jenž se zároveň staral o objednávku a dopravu materiálu a s dostatečným předstihem zásoboval čelbu. „Nesmíme zapomenout ani na mechanika úseku Petra Šteinigera, který se bezchybně staral o celý strojní park pracoviště. Na závěr, škoda, že takových čelb už asi bude málo, kde by se daly podávat tak skvělé výkony,“ doplnil Čáp.

Centrální překladiště 5607 na Jihu prodělalo renovaci kolejových tratí

Centrální překladiště 5607 na Jihu.

STONAVA – Skoro dekáda nepřetržitěho provozu v náročném důlním prostředí se odrazila na stavu kolejí na nejdůležitější dopravní tepně stonavské šachty: Překopu 5607 na lokalitě Jih s Centrálním překladištěm. Dopraváři ho bez narušení dodávek materiálu pro čelby i rubání za cca měsíc zrenovovali, působili postupně na třech úsecích v celkové délce přes čtvrt kilometru.

„Za necelý rok to bude deset let, kdy se slavnostně zahajoval provoz Centrálního překladiště na překopu 5607 lokality Jih. Tehdy si pamatují, že byla kolem toho velká sláva. A z pohledu zavádějící se logistiky dopravy bylo překladiště navíc stěžejním prvkem v tom, do sebe přesně zapadajícím a navazujícím toku od objednání materiálu po vyložení

v cílovém místě,“ popisoval vedoucí provozu Vladimír Polášek.

Pro stonavskou šachtu, jak upozornil, to byla revoluční změna mimo jiné v tom, že překladiště vybuvovali tak, aby se dalo soupravami na závěsné drážce najíždět přímo nad kolejové vláčky a mohlo se kdekoli a kdykoliv vykládat a nakládat. „Odpadlo složité popojíždění, neboli, jak u nás na ČSM říkáme, šibování, což byl i nezanedbatelný přínos k bezpečnosti dopravy,“ řekl Polášek.

Centrální překladiště každopádně dostalo také nepřetržitou řídicí obsluhu – tzv. koordinátora dopravy – jenž sbírá informace a požadavky na materiál z povrchového dispečinku. „Dále pak rozděluje všechny lokomotivy podle zadaných požadavků

Veškeré práce proběhly za plného provozu.

Parta příbirkového kolektivu Petra Menaříka

a za plného provozu řeší všechny s dopravou nastávající situace včetně těch nepředvídatelných a případně operativně organizuje mimořádné jízdy. Stanoviště má přímo na překladišti. Je vybaveno počítači, kde má možnost dohledat veškeré informace týkající se dopravy materiálu, pohybu lokomotiv a zaměstnanců v prakticky celém provozovaném důlním poli,“ komentoval situaci vedoucí provozu dopravy.

Přiblížil i pohyb na překopu 5607: „Novým materiálem se tady denně naloží a po celém revíru rozveze kolem dvaceti, plně naložených souprav po závěsné drážce. Všechno tento materiál tu ale musí nejdříve od šachet dopravit a přistavit kolejovka. Vlastně v podobném, ale opačném gardu je to pak i s výklizem materiálu z revíru. Je tedy logické, že nastal čas na větší rekonstrukci zdejší kolejové trati. Pustily se do toho příbirkové osádky jak z Jihu, vedené Edou Doležalem, tak ze Severu s předákem Petrem Menaříkem,“

Celkově se nakladačem Hausherr zrekonstruovalo prakticky 350 metrů kolejových tratí na samotném překladišti a na příjezdových důlních dílech. A že to byla pořádná a náročná rekonstrukce, dokazuje místy na výšku až metrová příbírka horniny.

„Veškeré práce na Centrálním překladišti proběhly bezpečně a za plného provozu. Podařilo se to díky výborné organizaci techniků dopravy, povrchových dispečerů, důlních koordinátorů a dalších chlapů, kteří se na celé akci podíleli. Patří jim za to velký dík,“ dodal vedoucí provozu dopravy.

Krátká, ale náročná, tak popsali horníci dobývání stěny 292 200/2

Ranní směna kolektivu Kamila Turoně.

STONAVA – Denně ujeli v průměru 2,44 metru a nakopali 945 tun uhlí. Tak to vypadalo v 29. sloji na severní lokalitě stonavské šachty, kde do bloku 292 200/2 po půlroční pauze v těžbě nastoupili horníci od hlavního předáka Kamila Turoně. Porubní fronta se v této krátké stěně dobývá od konce února zastavila koncem druhé červnové dekády po ujetí 272,4 metru, celková těžba z porubu dosáhla 105 374 tun za 112 provozních dní.

„Byla sice krátká, ale geologickými podmínkami náročná. Postup jsme měli omezen na tři metry dvacet denně, pracoviště bylo zařazeno v prvním stupni nebezpečí vzniku otřesů, ale dvakrát v týdnu se prováděla otřasná odlehčovací trhací práce. Do toho přišly i potíže s metanem.

Na navazujících výdušných třídách 292 240/2P a 292 283 jsme museli dávat odsávací lutnový tah a dostali jsme výjimku do jednoho a půl procenta metanu,“ komentoval situaci vedoucí úseku David Miarka.

Únorový rozjezd znamenal jen 2882 tun uhlí. Nejlépe se Turoňovu kolektivu se směnovými předáky Janem Jakešem, Petrem Hlaváčem a Miroslavem Bystroněm pak vedlo ve třísměnném nonstop provozu v březnu, když se jim povedlo nakopat 36 712 tun (s 1184 tunami denně). To fedovali nejvíce v revíru. Stejně jako v dubnu, kdy přidali dalších 26 547 tun (s 1031 tunami za den) i květnu s 27 129 tunami (944 tun denně). Parta z Miarkova úseku obsadila tím pádem průběžně druhé místo v OKD.

„V průběhu těžby jsme přidávali ke stávajícím osmadesáti sekcím DBT 1300/3100 ještě jednu do vrchní kaple a ke konci nás docela potrápila zatlačená úvodní chodba 292 220/2, kde se deformovaly hajcmány, což se řešilo zhuštěným budováním a lepením boku díla,“ informoval Miarka. O údržbu dobývacího komplexu skládajícího se z kombajnu SL 300, stěnového dopravníku PF 6 a sběrného dopravníku PZF-11/F HDF 800, FITE se starali zámečníci vedení Františkem Burdou.

„Na stop čaru jsme dojeli první pátek v červnu a začali baldachovat. Umělý strop pro výkliz technologie byl hotový ve třetím týdnu tohoto měsíce, kdy se podbudovaly sekce, dočišťovaly vrchní i spodní pohony stěnového dopravníku, hnízda sekcí, hřebeny sběrného dopravníku, pilířové a závalové činky,“ pokračoval vedoucí úseku. Z něhož po likvidaci porubu 292 200/4 zaměřily na letní výpomoc kompletní osádky od Hlaváče a Bystroně plus osm chlapů do rubáňových úseků od Martina Pamánka a Karla Pochopeně.

„Zbytek z Turoňova kolektivu bude pokračovat s Bastavem CZ a úsekem vybavování a likvidace vedeným Janem Slowikem na pracích v oblasti porubu 293 200/4, který budeme po vybavení dobývat,“ prozradil Miarka. Technologie v dokopané stěně 292 200/2 zůstane do doby, než bude připraven nový blok pod ní. Do budoucího Turoňova porubu přijde dobývací komplex skládající se z kombajnu SL 300, stěnového dopravníku PF 6 a sběrného dopravníku PZF-11/F HDF 800, FITE.

Čtvrté letošní vybavování porubu koordinovali s větrači i přípraváři

STONAVA – Provoz vybavování a likvidace stonavské šachty letos vystěhoval technologie ze čtyř dokopaných stěn a podílel se na naklizení dobývacího komplexu do tří nových porubních kapacit. V průběhu června, jak oznámil jeho vedoucí Petr Foltyn, se pracovalo i na přípravách k nájezdu porubu 401 206/1 ve vzdálené oblasti 40. sloje na jižní lokalitě.

O obfárku bloku s energetickým uhlím se postaraly čelbové kolektivy Marka Noworyty a Davida Lichého. „V případě vybavování bloku 401 206/1 se jednalo o překliz technologie z vedlejšího dokopaného rubání 401 204/1. Na dopravní trase byla instalována opravárenská komora pro výměnu vadných částí nejvíce poškozených výztuží a silové hydrauliky,“ uvedl Foltyn.

Celá akce podle něj byla specifická v tom, že chlapci museli nutně koordinovat činnosti větrání i stavby hrázových objektů spojené se změnami dopravních tras, řešit úpravy odtěžení na třídě 54032 s ohledem na úklon důlního díla a v neposlední řadě spolupracovat s provozem příprav při ražení chodby 54022.1.

Náhradní žlaby stěnového dopravníku v povrchové dílně.

Nákliz dobývacího komplexu do stěny 401 206/1 řešil kolektiv úseku vybavování a likvidace č. 2 pod vedením Jána Slovika a hlavního předáka Zbyňka Kramného. „Vše by nebylo možné v takovém rozsahu uskutečnit bez pomoci samotného kolektivu rubání s vedoucím Martinem Pamánkem a hlavním předákem Rudolfem Kubešem, dodavatelského kolektivu Čarbockovu s vedoucím Kamilem Kozelem a pracovníky firmy Bastav v čele s Michalem Krčmářem.

Přes náročnost kolektiv se ovšem podařilo porub vybudovat v požadovaném termínu a v současné době je již porub v provozu,“ poznamenal Foltyn.

Do prorážky 401 206/1 dlouhé 196 metrů chlapi nainstalovali celkem 113 sekcí DBT 11/31, kombajn SL 300, stěnový dopravník PF 6/1042, podporubový dopravník PZF 11F. Vzhledem ke vzdálenosti pracoviště odtěžení skládali z deseti pásů šířky 1200 milimetrů (z nichž sedm dostal na starost rubáňový úsek) a vložení sběrný dopravník Grot 850. Kubešovi horníci by tam měli mít práci až do konce letošního roku.

Těžba v porubu 401 206/1 začínala v předposledním červnovém týdnu s poněkud složitým výjezdem z prorážky. „Dobýváme třímetrovou mocnost, přičemž sloj je nejméně dvakrát tak větší, bereme její vrchní lávku,“ komentoval situaci vedoucí provozu rubání Roman Janulek. K podmínkám na pracovišti poznamenal, že zásadní tektonické poruchy se sice neočekávají, ale zato jsou při dobývání stanovena přísná protiořesová opatření - odlehčovací otřasná trhací práce se střílejí v pilíři od úterka 28. července denně a při postupu porubní fronty se co osmáct metrů na výdychu 401 246 provádějí bezvýlomové trhací práce malého rozsahu.

Opraváři mají napilno, nároky jsou také na kapacitu prostorů

Renovační dílna č. 46.

STONAVA – Odbor oprav OKD se na severní lokalitě stonavské šachty věnuje v současnosti zejména plnění požadavků vystávajících v souvislosti s budoucími porubními kapacitami na následující rok. Požadavky, jak upozorňují vedoucí projekce a technologie František Parák a směnový technik Milan Kaczmarek, jsou stále náročné a týkají se i kapacity servisních prostorů.

„Vzhledem k potřebě kapacity i zajištění kvalifikovaných zaměstnanců v opravárenství jsme přesunuli opravy drtičů z dílny 18 na renovační dílnu 46 na lokalitě ČSM-Sever. Čímž se nám uvolnily prostory k opravě základních žlabů a dílů porubových a podporubových hřeblových dopravníků typů R850-Rybník, PF6/1042, PZF 09, PZF 11, očnic a radlic dobývacích kombajnů SL 300, jimiž se zabývají zkušení kolegové z odboru pod vedením předáka Martina Zuzáčka,“ popisuje vedoucí projekce a technologie.

Směnový technik komentuje opravárenské práce pro vybavování nových porubů. „Pro blok 463 200/2 s nájedem ve druhé polovině srpna děláme padesát kusů základních žlabů porubového dopravníku, pak osmatřicet kusů základních žlabů podporubového dopravníku, ty servisujeme právě na nově připraveném pracovišti objektu 18. Dále drtič DU3-P5.2, který již opravujeme na nově vytvořeném pracovišti v dílně 46 s předákem Michalem Letem. U této dílny se pracuje i na řetězech hřeblových dopravníků. V dílně 18 se věnujeme dobývacímu kombajnu SL 300, pásovým dopravníkům DP 1200. Stěnový dopravník R850 v rozsahu hlavního a vratného pohonu, klínových i vybočovacích žlabů dělají na lokalitě Darkov pod předákem Mariánem Jádlovcem. Na Darkově se pak věnujeme i dílům pro sekce Fazos, které se pro nový porub překlízí v dole,“ říká Kaczmarek.

„Na druhou dekádu srpna je plánován i nájedz bloku 239 200/4, horníkům tam připravujeme pod vedením předáku Lukáše Valčíka a Michala Leta podporubový dopravník PZF 09 Grot v rozsahu

Drtič uhlí po opravě.

pohonu, vratné stanice a drtiče DU3-P5.2. U dílny 46 opravujeme řetězy hřeblových dopravníků. V objektu 18 chystáme opravu dobývacího kombajnu SL 300 a dále opravujeme pásový dopravník TP 630A,“ pokračuje Kaczmarek. I darkovští opraváři přidávají ruce k dílu, například se stěnovým dopravníkem PF6/1042, klínovými a vybočovacími žlaby na pracovišti předáka Mariána Jádlovce, či díly a silovou hydraulikou mechanizovaných výztuží DBT 13/31 na dílně s předákem Ivanem Koutným.

„Kromě činností pro vybavování nových porubů, na lokalitě ČSM nám přichází i zařízení a náhradní díly pro provozovaná rubání a nejvíce se věnujeme tomu s číslem 292 207,“ uvádí Parák. Kaczmarek dodává, že s výhledem do roku 2023 souvisí i opravy čelbové techniky – ta se provádí na Darkově v dílně s předákem Michalem Tekenošem. Postupně tu opravuje mimo jiné dva razicí kombajny AM 50/132, jeden MR 340X-Ex a dva vrtací stroje VVH1-U.

Darkovští opraváři se věnují i zařízení a náhradním dílům, jako jsou vodní odstředivá čerpadla, řezné orgány Krummenauer, kotvící stropnice TH a další.

Vznikly prostory pro opravy dílů kombajnů.

Extraliga nejlepších rubáňových a přípravařských kolektivů

KVĚTEN 2022

Rubání

Pořadí	kolektiv	vedoucí úseku	těžba (t)	tuny / den	odrubaná plocha za den (m ² /den)	rub. výkon (t/hl/sm)	denní postup (m)	kombajn, výztuž
1.	Turoň(292200/2)	Miarka	27129	944	452.5	22,241	2,62	SL 300, DBT 1300/3100
2.	ALPEX_Zelek(292207/)	Pielka	22032	773	511.2	19,326	2,08	SL 300, FAZOS 15/33, 15/31
3.	Kulla(463200/1)	Kubanek	10064	353	161.8	5,387	0,91	SL 300, FAZOS 15/33, 15/31

Přípravy – kombajny

Pořadí	kolektiv	vedoucí úseku	měsíční ražba (m)	m / d	čistý výlom/den (m ² /den)	čelbový výkon (cm/hl/sm)	typ zařízení
1.	Fajman(293220/3)	Čáp	171,00	6,11	139,85	30,27	AM-50/132 C02
2.	ALPEX_Figura(463332/)	Zguda, Mgr.	84,00	3,11	79,02	16,37	MR 340X-Ex SANDVIK C02
3.	ALPEX_Pasik(293220/4, 293260/6P)	Bajaczyk, Ing.	56,00	2,24	55,26	11,79	AM-50/132 D02
4.	Kadlec(293260/4, 293260/6)	Čáp	43,00	1,95	49,12	9,56	AM-50/132 C04

Přípravy – klasické technologie

Pořadí	kolektiv	vedoucí úseku	měsíční ražba (m)	m / d	čistý výlom/den (m ² /den)	čelbový výkon (cm/hl/sm)	typ zařízení
1.	Slíž(402226/)	Firla	30,00	2,00	52,60	9,98	VVH-1R C01, D 1131 HAUSHERR, NOELL C01
2.	ALPEX_Michoň(463352/)	Palej	16,00	1,23	30,65	8,33	VVH-1U C02, D 1131 HAUSHERR, NOELL C02

LEDEN – KVĚTEN 2022

Rubání

Pořadí	kolektiv	vedoucí úseku	těžba (t)	tuny / den	odrubaná plocha za den (m ² /den)	rub. výkon (t/hl/sm)	denní postup (m)
1.	ALPEX_Zelek	Pielka	105908	773	501.7	19,296	2,04
2.	Turoň	Miarka	93269	1031	468.0	24,506	2,72
3.	Kubeš	Pamánek, Ing.	91080	1059	635.0	29,605	3,60
4.	Kulla	Kubanek	71972	499	200.2	7,690	1,13
5.	Kania	Pochopeň	56250	1108	465.8	20,666	2,34

Přípravy – kombajny

Pořadí	kolektiv	vedoucí úseku	ražba (m)	m / d	čistý výlom/den (m ² /den)	čelbový výkon (cm/hl/sm)
1.	ALPEX_Figura	Zguda, Mgr.	504,00	3,79	85,07	19,99
2.	ALPEX_Pasik	Bajaczyk, Ing.	409,00	3,35	77,23	18,42
3.	Fajman	Čáp	391,00	6,31	143,76	34,18
4.	ALPEX_Michoň	Palej	329,00	3,36	79,18	17,71
5.	Noworyta	Firla	275,00	2,88	54,42	15,36
6.	Kadlec	Čáp	274,00	2,98	63,09	15,71
7.	Pavlik	Firla	228,00	3,80	95,94	16,64
8.	Lichý	Firla	39,00	2,50	64,75	13,47

Přípravy – klasické technologie

Pořadí	kolektiv	vedoucí úseku	ražba (m)	m / d	čistý výlom/den (m ² /den)	čelbový výkon (cm/hl/sm)
1.	Slíž	Firla	149,00	2,44	53,81	11,51
2.	Fajman	Čáp	41,00	3,42	77,56	17,94
3.	ALPEX_Michoň	Palej	16,00	1,23	30,65	8,33

POZNÁMKA: V ročních tabulkách jsou zeleně označeny kolektivy, které více provozních dnů odpracovaly s technologií POP 2010.

Aktualizace vyhlášky ČBÚ č. 22/1989 Sb.

PRAHA – Dnem 1. července 2022 nabývá účinnosti vyhláška č. 124/2022 Sb., kterou se mění některé dřívější vyhlášky související s vyhláškou o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu vyhrazených elektrických zařízení při hornické činnosti, činnosti prováděné hornickým způsobem a při nakládání s výbušninami.

Státní báňská správa v této souvislosti upozorňuje na stěžejní změnu § 83 vyhlášky ČBÚ č. 22/1989 Sb. „Složení důlního ovzduší“, který v odstavcích 1 až 3 zní nově takto:

Odstavec 1: V důlních dílech, ve kterých se zdržují nebo mohou zdržovat pracovníci, musí důlní ovzduší obsahovat objemově nejméně 20 % kyslíku a koncentrace dále uvedených plyných škodlivin nesmí překročit tyto hodnoty:

oxid uhelnatý	(CO)	25 ppm	0,0025 %
oxid uhličitý	(CO ₂)	4923 ppm	0,4923 %
oxidy dusíku (nitrozní plyny):			
oxid dusičitý	(NO ₂)	1 ppm	0,0001 %
oxid dusnatý	(NO)	8 ppm	0,0008 %
oxid dusný	(N ₂ O)	98,4 ppm	0,00984 %
sirovodík	(H ₂ S)	4,9 ppm	0,00049 %

Odstavec 2: Pracovat v důlním ovzduší s koncentrací oxidu uhelnatého do 0,0128 % je možné za předpokladu, že průměrná koncentrace oxidu uhelnatého za osmihodinovou nebo kratší pracovní směnu nepřekročí hodnotu uvedenou v odstavci 1 a po celou dobu práce bude kontinuálně měřena koncentrace oxidu uhelnatého v důlním ovzduší.

Odstavec 3: Závodní dolu může na přechodnou dobu povolit a) sníženou koncentraci kyslíku až na 19 % a b) zvýšenou koncentraci oxidu uhličitého do 1,5 % za předpokladu, že průměrná koncentrace oxidu uhličitého za osmihodinovou nebo kratší pracovní směnu nepřekročí hodnotu uvedenou v odstavci 1 a po celou dobu práce bude kontinuálně měřena koncentrace oxidu uhličitého v důlním ovzduší, současně je však povinen nařídit opatření k odstranění tohoto stavu.

Aktuální téma, požární ochrana začíná už zákazy kouření v OKD

STONAVA – Požár plynů nejlíp uhasíš – hasičákem práškovým! Bezpečnostní heslo zvolené vedením těžební společnosti souvisí se stále aktuálním tématem požární ochrany. A ta začíná v revíru fakticky už zákazy kouření ve všech objektech lokalit OKD, mimo k tomu vyhrazené prostory.

„Požárem je nekontrolovatelné a nežádoucí hoření, při němž hrozí nebezpečí poškození lidského zdraví či majetku a samozřejmě i hoření, při kterém již k takovým újmám došlo. Otevřeným ohněm pak rozumíme záměrné a kontrolované hoření – například při svařování či pálení – i vývin tepelné energie nebo jiskření – příkladem je broušení – které bývá důsledkem záměrně vyvolaných fyzikálních a chemických procesů nebo pochodů a mohlo by být rovněž příčinou vzniku požáru či výbuchu.“ cituje vedoucí odboru bezpečnosti Břetislav Pukowski příslušnou vyhlášku ČBÚ 22/1989Sb.

V podzemí jsou největší rizika:

- práce s otevřeným ohněm,
- provozování pásových dopravníků a jejich tření o uhelnu drť pod spodní větví pásů, zejména v místech průjezdů přes izolační a regulační objekty, v pohonech a napídacích stanicích,
- chodbové zápary uhlí,
- skladování hořlavých látek,
- provozování důlních diesellových lokomotiv,
- závady na elektrozařizování,
- zapálení metanovzdušné směsi.

Na povrchu jsou hlavními riziky:

- práce s otevřeným ohněm,
- kouření,
- používání neschválených elektrozařizování k vytápění,
- skladování hořlavých látek.

K povinnostem zaměstnanců při zabezpečování požární ochrany patří: Udržování volných únikových cest a nouzových východů a přístupu k hlavnímu uzávěru elektrické energie, plynu a vody i hasebnímu zařízení. Udržování trvale volné průjezdné šířky (nejméně třímetrové) na příjezdových komunikacích k objektům, k nástupním plochám pro požární techniku i zdrojům vody určeným k hašení. Dbaní na trvalou použitelnost vnitřních a vnějších zásahových cest a stabilně volný přístup k zařízení pro zásobování požární vodou. Neodkladné nahrazování poškozených a nefunkčních prostředků požární ochrany provozuschopnými. Dávat pozor a počínat si tak, aby nedošlo ke vzniku požáru, zejména při používání tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů, při skladování a používání hořlavých kapalin nebo požárně nebezpečných látek, manipulaci s nimi nebo s otevřeným ohněm či jinými zdroji zapálení. „A samozřejmě při zpozorování požáru postupovat podle požárních poplachových směrnic. Také musí být o každém použití nebo poškození přenosného hasičského přístroje ihned vědoměna inspekční služba,“ upozorňuje vedoucí odboru bezpečnosti.

Při požáru – ale i úrazu či jiné havárii – se v dole vytáčí telefonní číslo 6 a na povrchu 3333, což je spojení na inspekční službu, která sama zajišťuje povolání hasičů, organizuje otevření vrátnice, průvodce pro zasahující sbory, vypnutí elektrického proudu a ostatní bezpečnostní opatření. Nedoporučuje se volání přímo na tísňové linky 150 nebo 112 z mobilního telefonu, což může vyvolat neorganizovaný zmatek, kdy přijedou zasahující sbory na lokali-

FOTO: Marek Lukša

Hašení metanu práškovým hasičím přístrojem.

tu a závod bude zavřený. Pro volání z mobilů jsou čísla 59 645 3333 pro ČSM, 59 635 3333 pro ČSA a skládku Jan Karel a 59 646 3333 pro VLTS

– skládku Stonávka na Darkově „Pamatujme, že k uhašení požáru stačí odebrání jedné ze tří podmínek hoření. Voda snižuje teplotu hořící

látky, prášek a pěna zamezuje přístupu kyslíku a CO₂ vytěsňuje kyslík,“ uvádí Pukowski. A přidává upozornění, že vodou se metan hasí špatně,

k likvidaci zapáleného plynu CH₄ je potřeba práškových hasičích přístrojů! Stejně tak se nikdy nepoužívá voda na hořící olej.

Chování zaměstnanců v rámci protipožární prevence

- pro případ vzniku požáru musí být zaměstnanec seznámen s únikovými cestami, v dole se jedná o seznámení s Havarijním plánem s důrazem na znalost rozvodu větrního proudu a větrání samotného pracoviště, vždy se jedná o co nejrychlejší únik do úvodních – požárem neovlivněných – důlních větrů (s výjimkou požáru na úvodní straně),
- na povrchu je důležitá znalost únikových východů z uzavřených prostor, na schodištích jsou vyvěšeny Požární poplachové směrnice a Požární evakuační plány, kde je uvedeno vše důležité. V případě požáru nepoužívej výtah!
- v případě požáru se hlásí kdo a odkud (uvádí se číslo) volá, kde hoří, jsou-li zraněné osoby, co hoří, po zavěšení sluchátka se vyčkává na zpětný dotaz,
- hasit je povinen každý, kdo oheň zpozoroval, nevystaví-li tím vážnému nebezpečí sám sebe (dále je nutno se řídit pokyny inspekční služby nebo vedoucího likvidace havárie, případně na povrchu velitele zásahu hasičského záchraného sboru),
- při likvidaci požáru dbát, aby byl v ohroženém prostoru prokazatelně vypnutý elektrický proud a používat správný typ hasičského přístroje,
- před zahájením hašení vzít v úvahu směr proudění větrů – v dole vždy přistupovat k požáru z úvodní strany, aby nedošlo k ohrožení požáremi zplodinami a teplem větrního proudu, hasí se od okrajů požáru směrem k jeho ohnisku,
- platí zákaz kouření v místech se zvýšeným požárním nebezpečím – tedy na všech místech v podzemí, jámové budovy, těžní věže, budovy hlavních ventilátorů, degazační stanice a prostory do dvaceti metrů od difuzoru hlavních ventilátorů a od ústí jámy na povrchu – a nošení kuřáckých potřeb a jiných předmětů, které mohou způsobit požár do těchto míst,
- na jednom důlním pracovišti může být uložen pouze jeden druh přenosných hasičích přístrojů, pokud se má použít více druhů, musí být uloženy odděleně ve vzdálenosti nejméně pěti metrů od sebe.

POUŽITÍ HASIČÍCH PŘÍSTROJŮ	požár pevných látek A	požár kapalin B	požár plynů C	požár lehkých kovů D	požár rostlinných, živočišných tuků F	požár elektrických zařízení pod proudem
VODNÍ	✓	✗ ANO alkoholy a ketony	✗	✗	✗	✗
PĚNOVÝ	✓	NE alkoholy	✗	✗	✗	✗
PRÁŠKOVÝ	✓ NE sypké materiály	✓	✓	✗ NELZE použít spec. kovovým práškem	✗	✗
SNĚHOVÝ - CO₂	✗ NE hořlavé prachy a sypké látky	✓	✓	✗	✗	✓
S ČISTÝM HASIVEM FE-36 (dříve halonové)	✓	✓	✓	✗	✗	✓ do 1000 V a min. 1metr
SPECIALNÍ PĚNOVÝ NA JEDLÉ TUKY	✓	✓	✗	✗	✓	✓ do 1000 V a min. 1metr

✓ vhodný k hašení
✗ nesmí se použít
✗ nevhodný

Přenosné hasiči přístroje (PHP)

Musí být neustále v pohotovosti a umístěny tak, aby byly dobře viditelné a snadno dostupné, nesmí však překážet provozu nebo jej zásadně omezovat. Musí být chráněny proti poškození např. kapající vodou. Každý PHP v dole i na povrchu musí být označen samolepkou, na které je datum kontroly PHP a do kdy kontrola platí a zároveň datum periodické (tlakové) zkoušky. Ta se provádí výhradně v dílně HBZS, a to u vodních a pěnových PHP jednou za tři roky, u ostatních jednou za pět let. Zároveň je na samolepce nově uveden rok výroby PHP, který musí být stejný jako ten od výrobce vyražený na lahvi přístroje.

Základní rozdělení PHP je:

- práškové (k hašení pevných látek, hořlavých kapalin, plynů a olejů, případně i elektrického zařízení pod napětím),
- vodní (k hašení požárů pevných látek – uhlí, dřeva),
- CO₂, dříve sněhové (k hašení elektrického zařízení pod napětím, hořlavých kapalin a plynů, NESMÍ se používat na hořící uhlí a uhelný prach, hrozí výbuch),
- pěnové (k hašení uhlí, dřeva, plastů, ale i hašení minerálních olejů, hořlavých kapalin, nafty, tuků a jiných organických látek, NELZE je použít na elektrická zařízení pod napětím, protože pěna je vodivá).

Zneužití PHP je považováno za hrubé porušení pracovní kázně a ohrožení bezpečnosti dolu!

Benefity pro zaměstnance

Vedení společnosti OKD na Hornických slavnostech 2022 v karvinském Parku B. Němcové opět věnuje zaměstnancům – což platí jak pro kmenové, tak dodavatelské – poukaz na odběr dvou nápojů zdarma. Jejich vyzvednutí bude umožněno přímo v dějišti Hornických slavností ve stanu OKD po předložení ASEP karty.

Historie havířských oslav je docela dlouhá i bohatá

KARVINÁ – Patroni havířského cechu, svatí Barbora a Prokop, odkaz na boje proti Turkům, legendární ostravský kovář Keltička, ale i kult práce či budovatelství za socialismu. To vše se váže s oslavami svátku horníků, jenž patří k dlouholetým a nejen v tomto revíru udržovaným tradicím.

Jihlavský horní řád

- v roce 1249 využili měšťané Horního města Jihlavy slibu krále Václava I. a za válečnou výpomoc v boji proti Turkům si od něho nechali 9. září potvrdit Listinu svobod a práv, její podstatou bylo šestnáct článků upravujících dolování stříbrných rud a vzniklo tím nejstarší horní právo na světě.

Jan Keltička

- jedním z prvních výročí se stal 28. říjen, tento den v roce 1776 dostal kovář Jan Keltička ve Slezské Ostravě povolení kopat v údolí Buňa, datum bylo až do roku 1838 připomínáno coby počátek dolování v našem revíru.

Sv. Barbora a Prokop

- patronka horníků sv. Barbora byla vyzývána nejprve v německých a polských revírech, ale od roku 1847 ji začali uctívat i ostravští horníci. Její kult tady poněkud vytlačil jako nový patron sv. Prokop – tradice zděděná po českých havířích z Příbramska, Jáchymovska a jiných dolů na železnou rudu – a jeho oslavy popisovaly kroniky jako dosti okázalé. Ostravou táhly tisícovky havířů v parádních mundúrech za přihlížení ještě většího počtu obyvatel, nechyběly mše pod širým nebem, lidové zábavy s muzikou, tancem, často zabijačkou čuníka. Karvinští a orlovští horníci zůstávali věrní spíše sv. Barboře a jejich oslavy byly víceméně stejné.

Budovatelé socialismu

- první světová válka ani první československá republika těmto tradicím moc nepřála, časem postupně zanikaly. Obnova přišla – samozřejmě bez odkazu jejich na duchovní, křesťanskou, stránku – se znárodněním šachet po druhé světové válce a nástupem komunistického režimu. Ten potřeboval ekonomické úspěchy stejně jako politické a z horníků (ale i jiných pracovníků těžkého průmyslu) udělal hrdiny a vytvořil okolo nich kult. Využil k tomu právě 700. výročí od vzniku Jihlavského horního práva a 9. září se stalo oficiálním dnem horníků a energetiků. Do roku 1989 se slavilo masově a mnohdy i bouřlivě, po pádu totality se od něj upouštělo.

Hornické muzeum v Ostravě

- s otevřením největšího podnikového muzea v tuzemsku na šachtě Anselm (Urx) na Landeku v Petřkovicích v roce 1993 přišly i snahy o oživení oslav hornických svátků. „Měl upevňovat stávkové sebevědomí a úctu k našemu nebezpečnému povolání,“ vysvětloval Jan Kurial coby vysloužilý horník, báňský odborník i publicista. Ostrava byla vzhledem k sídlu OKD dějištěm novodobých oslav, k nimž se vrátila i pieta a duchovní rozměr. Po přestěhování společnosti na darkovskou, respektive stonavskou šachtu, se Hornické slavnosti konaly v Karvině. Jen havíři z polohou přece jen vzdáleného Dolu Paskov mívali ty své na hřišti ve Staříci.

Nadační městečko s novou koncepcí, tři zóny plné kreativity, sportu a cirkusu

Karolína Preisingerová v Nadačním městečku.

KARVINÁ – Počínaje rokem 2008, nebylo oslavy hornického svátku, na němž by chyběla těžařská nadace. A nejinak tomu bude také třetí zářijovou sobotu v Karvině. K programu a zejména jeho letošní nové koncepci se v rozhovoru vyjadřovala nadační ředitelka Karolína Preisingerová.

Vzpomínáte na první hornický svátek s Nadací OKD, jaký byl?

Nadace OKD bude svými již patnáct let a úplně první ročník, kde se představila, proběhl v roce 2008. Uskutečnilo se to v hornickém skanzenu na Landeku, tehdy to bylo velmi komorní. Cílem bylo se poprvé představit horníkům a dalším zaměstnancům společnosti OKD. Pro děti jsme měli spoustu soutěží a pro všechny zájemce dostatek informací o fungování či plánech nadace. Společně se Spolkem svatá Barbora jsme pořádali trasu hornického memoriálu, kdy cílem bylo ujet sto km na rotopedu. Nadace přispívala stokrátunou za každý ujetý kilometr pro hornické sirky z Barborky. Následující ročník, který byl už v karvinském parku, se zaměřil na prezentaci neziskových organizací, jež jsme podporovali, a pro dětské účastníky jsme tam vytvořili soutěžní cestu o sladkou odměnu.

Je za zapojením nadace do oslav více, než jen udržování tradic?

Hornické tradice k nám neodmyslitelně patří a zároveň jsme chtěli vyzdvihnout důležitou podstatu a potřebnost neziskových organizací v našem kraji. Cílem bylo, a nadále je, dávat lidem na vědomí, že takové organizace tady existují, poskytují mnoho služeb a veřejnost si musí uvědomit jejich potřebnost. Chtěli jsme též ozvláštnit hornické tradice něčím neotřelým a zajímavým.

Kdo přišel s nadačním městečkem a jaké byly začátky i ohlasy?

Nadační městečko se začalo formovat v roce 2010, kdy jsme zapojili neziskové organizace v soutěžní stezce, ale také jim byla daná příležitost prezentovat se na pódiu. Vzpomínám také na maškarní průvod, který se procházel městem s hlasováním o nehezcí masky. K dispozici byl i takzvaný BezBar, v němž obsluhovali lidé na invalidních vozíčkách, a to včetně Martina Zacha – Muže roku 2009. Byl to neobvyklý program a zaujal všechny návštěvníky. Soutěžní stezka patřila neodmyslitelně k nadačnímu městečku, nicméně letos jsme se rozhodli udělat změnu.

Bez partnerů z neziskovek by to nešlo, jak je slavnosti oslovují?

Neziskové organizace v tom spatřují velkou příležitost prezentovat svou činnost. Například Dobrovolnické centrum ADRA, která je pravidelným účastníkem nadačního městečka, tam našla několik svých dobrovolníků, ale také i zaměstnanců. Organizace se nám už samy hlásí. Podmínkami je, aby byly neziskové a mimoto získá-

ly v daném roce od naší nadace i finanční podporu. V den Hornických slavností se staráme asi o sto lidí, kteří pomáhají s nadačním městečkem. Je důležité dodat, že všichni to dělají bez nároků na odměnu a za to jim velice děkujeme. A návštěvníků je samozřejmě mnohem více, tisícovky ...

Jak to tedy bude vypadat v Parku B. Němcové v sobotu 17. září?

Hornické slavnosti 2022 ve Fryštátě doplní samozřejmě i program připravovaný Nadací OKD i našimi partnerskými neziskovými organizacemi, tradiční Nadační městečko po-

Nadační městečko na Hornických slavnostech 2021.

trvá od 13 do 18 hodin. Proběhne za podpory společnosti OKD i státního podniku PRISKO, za což oběma velmi děkujeme. Vstup pro návštěvníky bude jako obvykle zdarma. Zveme nejen děti, ale i všechny maminky, tatínky, babičky, dědečky, kamarády ... Společně si všichni užijeme krásné odpoledne.

A letos plánujete něco nového a jiného, prozradíte podrobnosti?

Ano, tentokrát jsme ho pojali jinak, než bylo v předchozích letech zvykem. Od návštěvníků jsme na loňském městečku slyšely, že soutěž-

ní stezku dobře znají, když jsou pravidelnými účastníky, a proto jsme se rozhodly změnit koncepci. Městečko tudíž bude vytvořeno ve třech zónách, plné kreativity, sportu a cirkusu. Děti se letos mohou těšit na kreativní dílničky, ve kterých si vyrobí a také odnesou své krásné výrobky. Nebude chybět sportovní zóna, jízda na konících, nafukovací hrady, populární fotokoutek a nově cirkusové šapitó s workshopy. Středisko volného času Juventus bude tradičně dětem zdobit tváře krásným malováním a také aplikovat permanentní tetování. O občerstvení se během akce postará nezisková organizace Iniciativa Dokořán.

Hornické slavnosti OKD

Park Boženy Němcové (Karviná-Fryštát)

17. září 2022

Vstup zdarma

EWFA FARNA

BARBORA POLÁKOVÁ

JANA KIRSCHNER

READY KIRKEN

MODERUJE MICHAL KAVALČÍK

Program

14:30	Jana Kirschner
16:00	Ready Kirken
17:30	Barbora Poláková
19:00	Doga
20:30	Ewa Farna

DOGA

ROKD

nadace OKD

Voda v nádrži jako husté kafe a vedro k padnutí, to byl triatlon v Brušperku

BRUŠPERK – Počasí tentokrát přálo a díky tomu byla i slušná divácká kulisa. Všichni byli se závodem spokojeni a tak nezbyvá, než poděkovat partnerům za podporu a těšit se na další, jubilejní 20. ročník. Tak popisoval srdcovkový patron Jan Holaník závod X-RunTo Triathlon Brušperk v plavání, jízdě na kole a běhu, který se uskutečnil druhou červnovou sobotu.

„Konkurence v žácích nebyla moc velká, protože část zamířila na soustředění do Bulharska a další měli stopku z důvodu nadcházejícího mistrovství ČR,“ konstatoval Holaník s tím, že tuto kategorii vyhrála Julie Kvasničková z Bystřice pod Hostynem. V hlavním závodě – kde byla mimořádně pro nejlepšího padesátitisícová finanční odměna – pak nastoupila nejen česká triatlonová špička, ale i polští či estonští účastníci. Roli favorita potvrdil Jiří Klíma z Oseku nad Bečvou, který v Brušperku zvítězil v letech 2011, 2012, 2015 a 2016 – nově také v roce 2022! Mezi ženami byla první Veronika Holaniková z Boskovic, nikoho před sebe nepustila od startu do cíle. Tito triatleti plavali osm set metrů, absolvovali jízdu na kole

Plavci v triatlonu, v pozadí stará šachta.

na osmadvacet kilometrů a běželi čtyři kilometry.

„Po čtvrtéčních přívalemých deštích nebyla voda v brušperské nádrži opravdu v dobré kondici a připomínala spíše hustou kávu. Poděkování patří i Báře Konečné z brušperské části Borošín, která svou vlastní iniciativou podpořila

závodníky při běžecké části v tom nejtěžším kopci v podobě občerstvovací stanice. Někteří se nechali slyšet, že to byla záchrana před padnutím z horka, které nám při akci panovalo,“ komentoval podmínky Holaník. Minigrant na triatlon dostal coby zaměstnanec Green Gas DPB, dárcovské firmy Nadace OKD.

Neziskovky za pomoci Nadace OKD měly komunitní zónu na ReBarboře

KARVINÁ – První český trvale udržitelný – tedy na minimální zátěž – životního prostředí dbající – festival ReBarbora byl poslední víkend v květnu na někdejší Dole Barbora nejen o hudbě a zábavě, ale také představení činnosti neziskového sektoru. V tom jeho organizátorům velmi pomohla Nadace OKD.

„Nepodíleli jsme se na něm finančně, ale zprostředkovali jsme spojení s našimi partnery z neziskovky. Těch se zapojil opravdu slušný počet, celkem osmnáct, a vytvořily na festivalu komunitní zónu. Dostaly příležitost propagovat svou činnost, jednotlivé organizace měly ve svých stáncích připraveny kreativní i sportovní aktivity,“ uvedla nadační ředitelka Karolína Preisingerová. Ocenila rovněž ekologický smysl celé řečené akce.

Publiku na ReBarboře se v prostředí historické šachty prezentovala sama Nadace OKD, pak i Kroužek

Nadační stánek na festivalu.

krojovaných horníků Barbora, Dobrovolnické centrum ADRA z Havířova, Andělé Stromů života, Business Gate z Karvin, Dragon Club Karvin, Family for Kids, Handicap Sport Club Havířov, Městský dům kultury Karviná, Městský fotbalový klub Karviná, MÚZA Karviná,

Oblastní spolek Českého červeného kříže Karviná, Podané ruce, Regionální knihovna Karviná, Radibudky, Středisko volného času Juventus (včetně jeho přírodovědné stanice), Velká náruč, Charita Český Těšín...

Festival byl zaměřený na bezobalový provoz, minimalizaci odpadu i jejich další využití. Na místě byly všechny kelímky včetně „štamprlí“ na tvrdý alkohol vratné, nádoby na jídlo plně omyvatelné. „Trvalá udržitelnost byl záměr i trochu oříšek, ale domnívám se, že jsme se s tím poprali na jedničku. Celý smysl byl v tom, že jsme se snažili produkovat co nejméně odpadu,“ vysvětlil za pořadatele Matěj Ostárek. ReBarbora myslela na alternativní a obnovitelné zdroje energie, pro potřeby jedné z hal proto využili vodíkovou centrálu. Jeden z partnerů akce tady ukázal i nejnovější model elektrického automobilu.

Terapie zabírají, malí autisté více komunikují a cítí emoce druhých

HAVÍŘOV – Pracovnice v kanceláři opravárenské mechanické dílny na dárkové šachtě Irena Chromíková patří k dobrovolníkům sdružení „ADAM – autistické děti a my“ a díky jejímu srdcovkovému minigrantu z Nadace OKD se 138 malých autistů dvakrát do měsíce účastní velmi přínosných terapeutických setkání.

„Reakce samotných dětí i nás rodičů jsou rozhodně pozitivní,“ vzkazuje předsedkyně spolku ADAM Marie Gerdová. Chlapci a dívky s poruchami autistického spektra, jak podotýká, žijí izolovaně ve svém světě, prožívají úzkosti, obavy ze selhání, což vede k prohlubování jejich sociální izolace a emočně strádají. A prá-

vě terapie – které se konají pod vedením zkušeného psychologa Přemysla Mikoláše – jim prospívají.

„Pod jeho vedením i za pomoci lektorů a dobrovolníků si děti osvojují pravidla společenského chování, učí se komunikaci s kamarády a dospělými a umí si říkat o pomoci. Cílem aktivit je naučit děti komunikovat s vrstevníky a rozvíjet jejich sociální i emoční dovednosti a tímto podporovat jejich sebedůvěru a sebeúctu,“ vysvětluje Gerdová. Srdcovkové terapie se konají jak v Havířově pro Karvinsko – ve škole Jarošova či sídle sdružení ADAM v Mozartově ulici – tak pro Ostravsko ve škole U Haldy v Hrabůvce.

„Tím samozřejmě naše aktivity zdaleka nekončí. V pátek 24. června jsme například pro děti udělali menší slavnost k ukončení školního roku v Horních Tošanovicích s opékáním párků i dalšími atrakcemi,“ poznamenává Gerdová. Těžařské nadaci, která spolku ADAM pomáhá dlouhodobě, posílá touto cestou velké poděkování.

Přemysl Mikoláš s malým autistou.

Orlovské Múzy se zapsaly do srdcí účastníků i publika

ORLOVÁ – Sociální služby Orlová letos oslavily loňské, kvůli koronaviru odložené, desáté výročí vzniku a při té příležitosti uspořádaly šestý ročník přehlídky Orlovské Múzy. Festival propojující děti se seniory či handicapovanými podpořila opět Nadace OKD.

„A výsledek? Předčil očekávání! Klienti všech zapojených zařízení do posledního místečka zaplnili velký sál Domu kultury města Orlové a představili se v tom nejlepší světě. Hned první vystoupení naší Pohody bylo tak dojemné, že mnozí neudrželi slzičky dojetí. Vyznání lásky a úcty našim babičkám nadlouho zůstane v srdcích všech přítomných. A pak se zpívalo a tančilo, nechyběla ani návštěva polského cirkusu či staročeské poutě,“ přiblížili atmosféru organizátoři.

Na minipřehlídce se ukázaly domovy seniorů i sociálních služeb jak z Orlové, tak partnerské organizace z Ostravy či polských Gorzyc. „Práce poroty byla více než složitá. Bylo jen těžko rozhodnout, kdo se stal nejlepším, když všichni byli tak skvělí. A proto převzali letošní sošku Anděla všichni účastníci. Mají naše gratulace i obdiv,“ vzkázali z týmu Nadace OKD.

Propojení dětí se seniory.

Orlovské múzy 2022

Tipy Horníka

Léto s pohádkami v Havířově

HAVÍŘOV – Sérii programů pro děti s bezplatným vstupem připravili za podpory Nadace OKD v Městském kulturním středisku Havířov. Léto s pohádkou za kulturním průběhem o prázdninových nedělích od 14 hodin za KD Radost a ve čtvrtek pak od 16 hodin za KD Petra Bezruče (pokud bude pršet, tak uvnitř těchto zařízení).

Velkou detektivní pohádku uvede v neděli 10. července Divadélko Ententýky. Prázdninové putování s Hopsalínem se koná v neděli 24. července. Pohádkové léto v podání Divadélka Kašpárkův svět pak v neděli 7. srpna a O pejskovi a kočičce hraje Divadlo tety Chechtalíny v neděli 21. srpna.

Klauni z Balónkova se s interaktivní show spolu s Pohádkou o kůzláčkách nastudovanou Divadlem Kejkle představí ve čtvrtek 14. července. Klaunka Pastelka zatancuje a O červené Karkulce zahraje Divadélko tety Chechtalíny ve čtvrtek 28. července. Klauni z Balónkova představí balonkovou show, Divadélko loutkový svět svou hru Tři oříšky pro Funilku ve čtvrtek 11. srpna. Klaunka Pastelka předvede bublinkovou show a Divadélko Ententýky pak Vodáckou pohádku ve čtvrtek 25. srpna.

Lodičky: Bluegrass, jídlo, rock

KARVINÁ – Milovníci bluegrassové muziky, tvrdého rockového nářezu, ale i kvalitního jídla a pití – jsou cílové skupiny, na které v červenci cílí Iniciativa Dokořán. V karvinském areálu Lodičky ve spolupráci s Nadací OKD zve na tři akce.

Bluegrass Dokořán bude v pátek 8. a v sobotu 9. července, přičemž organizátoři přislíbili „správnou hippie – bluegrassovou atmosféru“ v unikátním prostředí nejzelejšího koutku české části Slezska. A také možnost přespání přímo ve stanu na Lodičkách. Na pódiu se tu představí mj. Loes and

the Acoustic Engineers, Bluegrass Nova, Vacuum Ball, Blaf, Sváta Kotas Band, The Jumper Cables, Goodwill či Modrotisk.

Karviná Rocks následuje v pátek 15. července od 17 hodin hned se dvěma scénami. Program té vedlejší: Messalina, Animal Rock a Goofy Cow. Na hlavní vystoupí: Gate Crasher, Ingott, Arakain a Traktor. Děti do dvanácti let budou mít vstup zdarma, jen je nutné prokázat věk, třeba školními kartičkami či průkazy pojištěnce.

Smacznego, tedy první karvinský food-festival, proběhne v sobotu 24. července od 14 hodin a budou tam stánky Wakame Sushi, Gaston Chilli, Jacob's Donuts & Zmrzlina Rolka, Rybízák, Restaurace Ovečka, Kino Centrum Café, Ostravarna Karviná, Karvinské Gofry, Lux – dýmky, Brambora z pece, Pizza Metro, Bar u Drozdu ...

Doubrava má 793. výročí obce

DOUBRAVA – Hornická obec Doubrava oznámila na sobotu 13. srpna oslavy 739. výročí svého vzniku. A to za přispění těžařské nadace, díky čemuž se podařilo dojednat atraktivní program se vstupem zdarma!

Vše vypukne, jak oznámila Šárka Hugáňová z doubravské radnice, ve tři hodiny odpoledne na náměstí. Zpívá tady Leona Machálková, uskuteční se Kouzelnická One-Man Show, zahraje Kabát Revival, pak následuje show tancujících psů Dogdancing, koncert Václava Noida Barty & smyčcového tria Inflagranti, soutěž o Doubravský rekord v pojídání párků a na závěr bude taneční zábava s kapelou Golden Hits

Mimoto se samozřejmě mohou těšit děti na spoustu atrakcí (herní zóna, skákací hrad, vlasové studio, malování na obličej, kolotoče ...). V době od 15:30 se chystají prohlídky zámku (do 18:30), dřevěnků s ukázkami řemesel (do 19) či římskokatolického kostela sv. Hedviky (do 19 hodin).

Bezplatná inzerce pro zaměstnance OKD

VZPOMÍNÁME

„Kdo byl milován, není zapomenut.“ Dne 31. 5. 2022 jsme si připomněli 7. výročí úmrtí pana Milana Kozíela z Orlové Poruby, bývalého zaměstnance Dolu Darkov. Dne 12. 6. 2021 jsem vzpomněl jeho narozeniny. S láskou a úctou vzpomínají manželka Zdeňka, syn Milan a dcera Monika s rodinami.

213
RBP
zdravotní pojišťovna

Máte namířeno do zahraničí?

Nezapomeňte se pojistit!

Nejvýhodnější cestovní pojištění
máte u své zdravotní pojišťovny RBP!

- ✓ uzavíráme pojištění ve spolupráci s lídrem Generalli Českou pojišťovnou,
- ✓ pojistíme kohokoliv, ale jen klienti RBP mají výraznou slevu,
- ✓ pojistné do 18 let za 10 Kč/den, pro starší bez omezení věku za 15 Kč/den,
- ✓ čerpání pojistného plnění až do 100 mil. Kč,
- ✓ pojištění můžete uzavřít online na www.rbp213.cz

www.rbp213.cz 800 213 213

